

DNy-i felében, egészen magasan, nagyjából a bolygatott lakóház padlószintjével megegyező magasságban, az ívesen felmenő oldalra nyomkodva, *in situ* helyzetben lévő összerokadt fazék darabjait dokumentáltuk. A gödör É-i felében sütökemencét bontottunk ki. A kemence szájától induló hamus, faszenes rétegződést a gödör betöltésében több helyen is megfigyeltük, s ez is azt erősíti, hogy kemence és munkagödörrel van szó, bár előbbi jelentős mélységét nem tudjuk magyarázni.

A feltárt három objektumból nagy mennyiségben kerültek elő lassú korongolt, szemcsés kerámiatöredékek, több darab fenékbélyeggel, befésült hullámvonalalköteggel, vagy éppen rádlival díszített. A leletek alapján az objektumok tágabban az Árpád-korra keltezhetőek.

A feltáráson részt vett Kiss László és Vizler Csaba rajzoló, valamint két történészhallgató.

KÖRÖSFŐI ZSOLT

187. Kocsord, Erdőhely

(KÖH 38161)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Á

A Jósa András Múzeum Régészeti Osztályának munkatársai régészeti felügyeletet adtak 2014. június 16.-ától 18.-áig a Mátészalka–Kocsord között tervezett kerékpárút Kocsord község közvetlen határába eső nyomvonalszakaszán.

A helyszíni szemle során, a felszínen is találtunk kerámiát, továbbá a humuszolás közben is kerültek elő cseréptöredékek és csontmaradványok is. A felügyeletet az is indokolta, hogy adattári adatok szerint erről a területről 1962-ben már érkezett leletbejelentés, melynek tanúsága szerint itt homokbányászat folyt, s ennek következtében megbolygattak és elpusztítottak egy vélhetően Árpád-kori temetőt. Erről a bejelentésről csak egy kézzel írt lap maradt fenn, és a hely megjelölése, miszerint a Kraszna hídtól mintegy 200 m-re lehetett a temető. A jelenleg földmunkával érintett szakasz éppen erre a részre esett. A humuszolást követően 9 régészeti objektum került elő: 2 cölöplyuk, 5 gödör és 2 árok-részlet. Ezek közül 5 objektumban találtunk leletanyagot, melynek alapján a lelőhely az Árpád-korra datálható. Az objektumok mellett megtaláltuk egy jelenleg is működő postai optikai kábel nyomvonalát is. A lelőhely pontos kiterjedését nem tudtuk meghatározni mert a szelvényről D-re fut a Mátészalkát Kocsorddal összekötő főút, É-ra a kukorica és napraforgó borította a terület.

A lelőhely pontosabb, felszíni lehatárolását a betakarítási munkák után lehet majd elvégezni. A régészeti objektumokat feltártuk, a leleteket a Jósa András Múzeumba szállítottuk.

TOMPA GYÖRGY

188. Kondoros, Kecse-sor I-II. (M44 6.)

(MRT 8. k. 6/109. lh., 5298)

(Békés megye) Á, I

Az M44 autópálya Tiszakürt–Kondoros között létesítendő szakaszán, előzetes régészeti dokumentáció készítése során próbafeltárást végeztünk 2014. november 11–17. között, a Kondorostól D-re, a nagyszénási műút két oldalán, az ún. Kecse-sortól közvetlenül É-ra található lelőhely területén. A próbafeltárást célja a korábbi terepbejárás adatok, valamint geofizikai felmérések alapján diagnosztizált lelőhely-kiterjedés pontosítása, valamint intenzitásának vizsgálata. Öt szondaárkot nyitottunk meg, a feltárt terület nagysága elérte az 544 m²-t, melyből 96 m² bizonyult régészeti fedettnak.

A kutatott felületeken a felső termőréteg alatt változó mélységben, az 1–4. szondákban 40–50 cm-en, míg a terület É-i részén, az 5. szondában 70–80 cm mélységben jelentkezett az agyagos altalaj. A régészeti jelenségek közvetlenül a humuszréteg alatt kerültek elő.

A kitűzött és lehumuszolt szondaárkok közül az 1–4. régészeti teljesen negatívnak bizonyult, míg az 5. munkaárkokban településhez köthető objektumok foltjai jelentkeztek.

A megfigyelt objektumok jelentős részéből időrendi besorolásra alkalmatlan állatsontok kerültek elő, ennek ellenére betöltésük alapján feltételezhetően ezek is régészeti korú jelenségeknek tarthatóak számon. A kerámiaanyag jelentős hányada a szondaárkok É-i végében észlelt épületből, illetve a közvetlen közeléből előkerült, egymásra ázott Árpád-kori kemence, illetve füstölő objektumokból álló komplexumból került elő. Az egymásra ázott objektumok szuperpozíciós helyzetét nem lehetett megfigyelni, illetve a füstölő kürtő teljes feltáráására nem volt lehetőség, mivel jelentős része a szonda területén kívül folytatódott tovább.

A próbafeltárást eredménye alapján megállapítható, hogy a lelőhely kiterjedése É-i irányban tovább bővült.

A feltárást munkatársai: Kovács Sándor, Kulcsár Kornél, Szabados György régésztechnikusok és Molnár Zsolt geodéta.

BENEDEK-BENE ZSUZSANNA

189. Koroncó, Bábota

(KÖH 24266)

(Győr-Moson-Sopron megye) U, R, B, V, Ró, Kö

A nagy kiterjedésű, régóta ismert, kiemelten védett lelőhely Koroncótól ÉNy-ra, a Marcal jobb partja mellett enyhén emelkedő domb oldalán, valamint lapos platóján terül el. Ennek Ny-i részét, a Marcal jobb parti részöblözet árvízi biztonságának megteremtése céljából, a 2+077–2+396 km szelvények között kialakításra kerülő magaspárti út érinti, mely szükségessé tette a terület próbafeltárássának elvégzését.

A Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ által 2014. március 26.–április 16. között, 1126 m² területen végzett próbafeltárást során 8 kutatóárkot húztunk, melyek három sorban, egymással párhuzamosan helyezkedtek el. Ezek mindegyike pozitív eredményt hozott, a vizsgált teljes terület régészeti fedettnak bizonyult.

A területen a humuszréteg rigolozás által erősen bolygatott volt, amelyben a szelvényfalak tanúsága alapján a régészeti jelenségek betöltését többnyire a mai felszíntől mért 50–70 cm-es mélységben lehetett dokumentálni.

A régészeti munkálatok során összesen 125 régészeti korú jelenséget azonosítottunk, amik 100 objektumhoz tartoznak. Ezek próbaárkokba eső részét feltártuk és ledokumentáltuk. A jelenségek – cölöphelyek, gödrök, házak, árkok, tűzhelyek és mély tárolóvermek – jelentős mennyiségű leletanyagot tartalmaztak. A belőlük feltárt leletek túlnyomó többségét kerámiaedények töredékei alkotják, illetve sok állatsont, valamint orsókarika és kevés kőeszköz került elő. Ezek több időszak embereinek megtelepedésére utalnak: a legkorábbiak a középső neolitikumból, majd a késő rézkor, a középső és késő bronzkor, vaskor, a rómaiak és végül a középkor idejéből származnak.

A kis számú középső neolitikus, a zselizi és a kottafejes kultúrához sorolható jelenségek a IV. és a VIII. szondában jelentkeztek.

A próbafeltárást legkiemelkedőbb teleprészlete a késő rézkori badeni kultúra idejéből való. Korábban ilyen korú megtelepe-

dést nem észleltek a lelőhelyen. A feltárás egészén jelentkeztek cölöphelyei, gödrei és nagy, mély, méhkas alakú tárolóvermei, melyek közül az egyik (STR 36) a 2,43 m-t is elérte. Belőlük hatalmas mennyiségű leletanyag látott napvilágot: a karcolásokkal és beböködéssel díszített díszedények és a házi kerámiák töredékei között több kiegészíthető edény, mély tál, bögre és csak ehhez a népességhez köthető magas fülű merice van. A homokos talajnak köszönhetően a feltárt állatsontok is jó állapotban és jelentős mennyiségben maradtak fent, köztük négy marha és egy kutya teljes váza, valamint teknőspáncélok.

A próbafeltárás É-i részén feküdt a vaskorban egy falu, melyre az I. és II. kutatóárkokban feltárt, félig földbe mélyített házak részletei (STR 2, 18, 95) utalnak.

A próbafeltárás eredményeképpen megállapítottuk, hogy a lelőhely területe a korábban ismerteknél nagyobb kiterjedésű, mind É-i, mind D-i, mind pedig a Marcal felé eső Ny-i irányba. É-on a meglévő gátig tudtuk kutatni, D-en a jelenleg bodzasként hasznosított területen is tart még, Ny-on pedig a most is használt földúttól még nyugatabbra húzódik, mivel a szállítóút rendezése során annak szélein is leleteket gyűjtöttünk. A próbafeltárás alkalmával tehát a lelőhely szélét egyik irányban sem értük el.

A feltárás munkatársai: Spolár Erika és Tóth Zoltán technikusok, valamint az utolsó három napon (változó összetételben 4-4 fő): Binder Hajnalka, Csuti Tamás, Radics András, Skriba-Nagy Mónika, Skriba Pál, Vágusz Anina technikusok. A feltárt terület és a régészeti jelenségek geodéziai felmérését Eke István, az MNM NÖK II. régió régész-térinformatikusa végezte el.

TOKAI ZITA MÁRIA

190. Kosd, Kéméndvég (MRT 9. k. 14/9. Kéméndvég) (MRT 9. k. 14/9. lh. KÖH 10623) (Pest megye) Ó, U, R, B, I

A B1 DN 400 kőolajvezeték rekonstrukciójához kapcsolódó régészeti kutatások során 2014. április 2. és április 15. között régészeti megfigyelés során végzett bontómunkát végeztünk a lelőhelyen. A terület Kosd településtől ÉK-re, egy ÉNy-DK-i irányú dombon, É-D-i irányban húzódik. 2013-ban a Hu-SK DN 800 gázvezeték építését megelőző feltárások során szintén dolgoztunk a lelőhelyen, idei szelvényünk a 2013-astól kb. 15–20 m-re, K-re húzódott. A 2014-ben humuszolt terület 1165 m² nagyságú volt, összesen 61 objektumot bontottunk ki. A kibontott objektumok között 1 árok, 56 gödör, 3 sütőkemence és 1 ház volt. Az objektumok közül kiemelhető egy középső neolitik (zselizi kultúra) gödör, amelyből festett és karcolt díszű edénytöredékekből álló leletegyüttes került elő. Ezen kívül még őskori, középső neolitik, késő rézkori, késő bronzkori gödröket, árkot és keltező leletanyag hiányában bizonytalan korú objektumokat (pl. kemencék, ház) bontottunk ki. A középső neolitik objektumok előkerülése megerősíti a 2013-ban talált kőszeközdepi keltezését.

Munkatársak: Bózsza Anikó régész és Szócs Péter geodéta.

PATAY RÓBERT

191. Kosd, Szőlőmeggy (KÖH 85845)

(Pest megye) Ó, I

A kutatást a MOL Barátság 1. kőolajvezeték felújítási munkálatai tették szükségessé. A Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Járási Építéstudományi- és Örökségvédelmi Hivatalának állásfoglalása és az MNM-Nemzeti Örökségvédelmi Központtal,

mint Megbízóval kötött megállapodásunk alapján 2014. április 2-án elvégeztük a lelőhelyen a régészeti megfigyelés során végzett bontómunkát. A humuszolt terület: 694 m² nagyságú volt, régészeti pozitív terület 112 m².

A felszín tisztítása után összesen 5 régészeti jelenséget regisztráltunk és bontottunk ki. Az 1. objektum igen nagy méretű, őskori beásás volt, melyet csak részlegesen tudtuk kibontani elhelyezkedése miatt. Betöltéséből nagy mennyiségű kerámia és állatsont került elő. A 2. gödör sekély, barna agyagos betöltésű, lelet nélküli beásás volt. A 3. és a 4. objektumokat pozíciójuk miatt egyáltalán nem tudtuk bontani, bár a 3. objektum tisztítása során kerültek elő kerámiatöredékek is. A 4. objektum, patiosos betöltése alapján tűzhely lehetett. Az 5. objektum mindössze egy folt és beásás nélkül jelentkező csonthalmaz volt, mindenféle anatómiai rend és kíséző lelet nélkül.

Munkatársak: Bózsza Anikó régész és Szócs Péter térinformatikus.

RÁCZ TIBOR ÁKOS

192. Kozármisleny, Botos-dűlő (KÖH 37945)

(Baranya megye) Ró

A művelés miatt felszínen jelentkező épületmaradványokat 2014 márciusában, egy hetes mentő feltárás keretében, két szelvényvel kutattuk. A leletanyag alapján két, a 3. századra keltezhető épület *terrazzo*, illetve a padlóféglás járósíntje került elő. A lelőhelytől É-szakra található ipari terület részsűjéből, 2014 őszén az esőzések miatt egy római kori téglasír került elő. A melléklet nélküli, előzetes értékelés alapján női váz nyeregretetős téglasírba került eltemetésre, Ny-K-i tájolással (fejtől-lábig). Az eddigi eredmények alapján a lelőhelyen egy római kori *vicus* és temető található. A további kutatását terváztatás keretében kívánjuk végezni.

KOVALICZKY GERGELY – NAGY BALÁZS

193. Kóny, Csornai úton aluli dűlő (KÖH 67215)

(Győr-Moson-Sopron megye) Ó, U, R, Lt, Á, I

A lelőhely M85 gyorsforgalmi út nyomvonala alá eső szakasza került feltárássra, annak építése kapcsán 2011. és 2012. évben. A 2011. évben feltárt terület mérete 6720 m², ahol a kibontott objektumok száma 537. A 2012. évben feltárt terület mérete 5516 m², ahol a kibontott objektumok száma 50. A 2014-ben, a kivitelezés alatt végzett régészeti megfigyelés során további 11 objektum került elő.

2011. évi feltárás

A megelőző feltárás alá eső lelőhelyszakasz humuszolását 2011. június 23-án kezdtük el, ill. még ebben a hónapban elkezdtük az objektumok bontását is. Sajnos a huzamosabb ideig tartó esőzések nehezítették a feltárást. Majd augusztus folyamán beköszöntő kánikula betonkeménységűre szárította a löszös homokot, mely szintén nem segítette a feltárás előrehaladását. Végül 2011. október 12-én fejeztük be az objektumok bontását, dokumentálását. Ezek nagyrészt telepobjektumok (gödör, árok, cölöplyuk, ház, kemence), melyek több korszakból származnak: késő neolitik, rézkor, kelta, Árpád-kor. Ezen kívül még előkerült 3 sír: a 385. nyújtott csontvázas (női?), a csontok rossz megtartásúak, tájolása: DK-ÉNy-i, melléklete nem volt, kora kérdéses.